

Zaaknummer : CBHO 2019/060.5

Rechter(s) : mrs. Troostwijk, Lubberdink en De Moor – Van Vugt

Datum uitspraak : 29 juli 2019

Partijen : appellant en CBE Vrije Universiteit

Trefwoorden : disproportioneel
groepsopdracht
plagiaat
sanctie
studievertraging
Turnitin

Artikelen : WHW: artikel 7.12b, tweede lid
Regels en Richtlijnen: artikel 23, onderdeel a
Regels en Richtlijnen: artikel 23, onderdeel b
Regels en Richtlijnen: artikel 23, onderdeel d

Uitspraak : gegrond

Hoofdooroverwegingen : 2.4.1. Het CBE heeft de examencommissie terecht gevolgd in het oordeel dat appellant plagiaat heeft gepleegd. Uit de door het CBE overgelegde stukken, te weten het Turnitin-plagiaatrapport en het artikel van de bronauteurs, volgt dat de paragraaf “literature review” geplagieerde teksten bevat. Meer delen van de paragraaf zijn letterlijk overgenomen uit het artikel van de bronauteurs, zonder dat de bron in de desbetreffende paragraaf is vermeld. De omstandigheid dat appellant de desbetreffende paragraaf niet zelf heeft geschreven, maar één van de medestudenten, leidt niet het oordeel dat appellant geen plagiaat heeft gepleegd. Het werkstuk betrof een groepsopdracht en de groepsleden droegen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opdracht. Dit stond ook expliciet vermeld op het instructieformulier. Ook was daarop expliciet vermeld dat groepsleden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor eventueel plagiaat. Op het instructieformulier was verder verwezen naar een website over plagiaat die door studenten kon worden geraadpleegd. Appellant wist dan wel had redelijkerwijs moeten weten op welke wijze bronnen moesten worden vermeld. Daar komt bij dat appellant en de twee medestudenten tijdens het gesprek met de examencommissie op 11 februari 2019 nadrukkelijk hebben verklaard dat zij in groepsverband aan het werkstuk hebben gewerkt en dat zij elkaars teksten hebben gelezen en gecontroleerd. In zoverre faalt de grond.

2.4.2. Het College is er echter niet van overtuigd dat in dit geval een evenredige sanctie is opgelegd. Ter zitting van het College heeft het CBE toegelicht dat bij een groepsopdracht in beginsel alle groepsleden dezelfde sanctie opgelegd krijgen voor het plegen van plagiaat. Aan een student die het plagiaat niet zelf heeft gepleegd, wordt geen sanctie dan wel een lagere sanctie opgelegd indien deze student het plegen van plagiaat redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen. De examencommissie heeft aan appellant en de twee medestudenten dezelfde sanctie opgelegd. Niet ter discussie staat dat appellant het plagiaat niet feitelijk heeft gepleegd. Verder is vast komen te staan dat het geplagieerde gedeelte moeilijk als zodanig is te herkennen, omdat ook de bronvermeldingen in de geplagieerde tekst letterlijk zijn overgenomen. Ter zitting van het College is gebleken dat de plagiatscanner Turnitin, die door docenten van de Vrije Universiteit wordt gehanteerd, niet beschikbaar is voor studenten van de universiteit. Appellant heeft tezamen met de twee medestudenten het concept-werkstuk via een online plagiatscanner gecontroleerd. Dergelijke online plagiatscanners zijn minder gedetailleerd dan de plagiatscanner Turnitin. Deze plagiatscanner kan - anders dan de door appellant gebruikte scanner – wel herkennen of passages waarin correcte bronvermeldingen staan, uit een ander brondocument afkomstig zijn. Enkel op basis van de online plagiatscanner heeft appellant dus niet met zekerheid kunnen vaststellen dat sprake was van plagiaat. De controle via de online plagiatscanner leverde een percentage op van 21% overlap met teksten uit andere bronnen. Appellant heeft gesteld dat de vakdocent bij aanvang van de opdracht aan studenten had meegedeeld dat een percentage van 20%

normaal is. Hij vond de score van 21% daarom niet alarmerend. Het CBE heeft de stelling dat de vakdocent een percentage van 20% zou hebben genoemd, onvoldoende ontkracht. Het College ziet ook anderszins geen aanknopingspunten om deze stelling in twijfel te trekken. Gelet hierop is het College van oordeel dat appelland de plagiaatscore van 21% op zichzelf niet alarmerend heeft hoeven achten. Appellant heeft naar aanleiding van de plagiaatscore nader overleg gevoerd met de twee medestudenten en hen bevraagd op mogelijk plagiaat. De twee medestudenten hebben appellant vermeld geen plagiaat te hebben gepleegd.

Het College is - gelet op deze inspanningen die appellant heeft verricht en gezien de gevolgen die de sanctie voor appellant heeft - van oordeel dat de examencommissie onvoldoende heeft gemotiveerd waarom aan appellant dezelfde sanctie is opgelegd als aan de medestudent die het plagiaat feitelijk heeft gepleegd. Het CBE heeft dit niet onderkend. De grond slaagt in zoverre.

Uitspraak in de zaak tussen:

[naam], wonende te [woonplaats], appelland,

en

het college van beroep voor de examens van de Vrije Universiteit (hierna: het CBE), verweerder.

1. Procesverloop

Bij beslissing van 14 februari 2019 heeft de examencommissie van de School of Business and Economics (hierna: de examencommissie) appelland een sanctiemaatregel opgelegd wegens het plegen van plagiaat.

Bij beslissing van 13 mei 2019 heeft het CBE het daartegen door appelland ingestelde administratieve beroep ongegrond verklaard.

Tegen deze beslissing heeft appelland beroep bij het College ingesteld.

Het CBE heeft een verweerschrift ingediend.

Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 4 juli 2019, waar appelland, bijgestaan door mr. S.M. Akkersdijk, advocaat te Amsterdam, en het CBE, vertegenwoordigd door drs. A.M. van Donk, secretaris van het CBE, zijn verschenen. Tevens is verschenen mr. drs. J.J.M. Welling, secretaris van de examencommissie.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 7.12b, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kan de examencommissie, indien een student of extraneus fraudeert, betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar.

Ingevolge het derde lid stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

Ingevolge artikel 23, onderdeel a, van de Regels en richtlijnen voor examens/tentamens SBE, studiejaar 2018-2019, van de Vrije Universiteit (hierna: de Regels en richtlijnen) wordt onder fraude verstaan elk handelen of nalaten van een student dat erop is gericht het vormen van een juist onderdeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk te maken.

Ingevolge artikel 23, onderdeel b, tweede lid, is het onverminderd het bepaalde in de WHW verboden in een werkstuk een bestand, al dan niet in bewerkte vorm, op te nemen zoals een tekst, een illustratie, een digitaal en een audiovisueel bestand, zonder vermelding van de auteur en van de vindplaats van het

bestand, dan wel, indien er geen auteur te identificeren is, zonder vermelding van de vindplaats van het bestand. Dit wordt ook wel plagiaat genoemd.

Ingevolge het derde lid, aanhef en onder a, b en e wordt als plagiaat onder andere in ieder geval aangemerkt: het gebruik maken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding (onderdeel a), het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of bepaalde vormgeving, dat tekst letterlijk aan werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen (onderdeel b) en het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk (onderdeel e).

Ingevolge artikel 23, onderdeel d, vierde lid, kan de examencommissie met inachtneming van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, het tentamen of het werkstuk waarop de fraude betrekking heeft, ongeldig verklaren of een fraudeoordeel uitspreken, en bovendien de student uitsluiten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen.

2.2. Appellant heeft tezamen met twee medestudenten een werkstuk gemaakt voor het vak Research Project for Finance van de studie MSc Finance. De examencommissie heeft vastgesteld dat appellant en de twee medestudenten plagiaat hebben gepleegd omdat de paragraaf "literature review" in het werkstuk overeenkomsten vertoont met andere werken en in het werkstuk geen correcte bronvermelding is opgenomen. De examencommissie heeft appellant een sanctie opgelegd die inhoudt dat het werkstuk ongeldig is verklaard, hetgeen betekent dat als resultaat voor het werkstuk het cijfer 0 is geregistreerd, en dat appellant in het lopende studiejaar niet aan herkansing van het studieonderdeel mag deelnemen.

2.3. Het CBE heeft geoordeeld dat de examencommissie in redelijkheid tot haar beslissing heeft kunnen komen. Daartoe heeft het CBE het volgende overwogen. Van appellant mocht worden verwacht dat hij kennis heeft van de juiste wijze van refereren en citeren. Via het instructieformulier "Advise for your Research Paper" behorende bij de groepsopdracht (hierna: het instructieformulier) wist dan wel had appellant kunnen weten dat elk groepslid verantwoordelijk wordt gehouden voor geplagieerde teksten, ook al heeft een student niet zelf aan de teksten gewerkt. De aan appellant opgelegde sanctie is in overeenstemming met de Regels en richtlijnen. Deze regels zijn niet onredelijk. De opgelegde sanctie is verder in overeenstemming met gebruikelijke sancties die de examencommissie in vergelijkbare gevallen heeft opgelegd.

2.4. Appellant kan zich niet verenigen met het oordeel van het CBE. Appellant heeft aangevoerd dat hij ten onrechte medeverantwoordelijk is gehouden voor het werk van de medestudent die de paragraaf "literature review" heeft geschreven. Hij heeft zelf niet actief plagiaat gepleegd. Hij heeft geen werk laten doorgaan voor eigen werk. Er was simpelweg onjuist dan wel onvolledig gerefereerd. Verder is de opgelegde maatregel disproportioneel. Er is onvoldoende meegewogen dat hij de desbetreffende paragraaf niet heeft geschreven en het voor hem praktisch onmogelijk was om het plagiaat te ontdekken. Verder is onvoldoende meegewogen dat geen sprake was van opzet en hij niet eerder plagiaat heeft gepleegd en dat het plagiaat beperkt is tot slechts één paragraaf van het werkstuk. Ook is onvoldoende bij de afwegingen betrokken dat de opgelegde straf aanzienlijke gevolgen voor appellant heeft. Zo kan hij niet met zijn thesis starten en zal hij waarschijnlijk een jaar studievertraging oplopen, aldus appellant.

2.4.1. Het CBE heeft de examencommissie terecht gevolgd in het oordeel dat appellant plagiaat heeft gepleegd. Uit de door het CBE overgelegde stukken, te weten het Turnitin-plagiaatrapport en het artikel van de bronauteurs, volgt dat de paragraaf "literature review" geplagieerde teksten bevat. Meer delen van de paragraaf zijn letterlijk overgenomen uit het artikel van de bronauteurs, zonder dat de bron in de desbetreffende paragraaf is vermeld. De omstandigheid dat appellant de desbetreffende paragraaf niet zelf heeft geschreven, maar één van de medestudenten, leidt niet het oordeel dat appellant geen plagiaat heeft gepleegd. Het werkstuk betrof een groepsopdracht en de groepsleden droegen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opdracht. Dit stond ook expliciet vermeld op het instructieformulier. Ook was daarop expliciet vermeld dat groepsleden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor eventueel plagiaat. Op het instructieformulier was verder verwezen naar een website over plagiaat die door studenten kon worden geraadpleegd. Appellant wist dan wel had redelijkerwijs moeten weten op welke wijze bronnen moesten worden vermeld. Daar komt bij dat appellant en de twee medestudenten tijdens het gesprek met de examencommissie op 11 februari 2019 nadrukkelijk hebben verklaard dat zij in groepsverband aan het werkstuk hebben gewerkt en dat zij elkaars teksten hebben gelezen en gecontroleerd. In zoverre faalt de grond.

2.4.2. Het College is er echter niet van overtuigd dat in dit geval een evenredige sanctie is opgelegd. Ter zitting van het College heeft het CBE toegelicht dat bij een groepsopdracht in beginsel alle groepsleden dezelfde sanctie opgelegd krijgen voor het plegen van plagiaat. Aan een student die het plagiaat niet zelf heeft gepleegd, wordt geen sanctie dan wel een lagere sanctie opgelegd indien deze student het plegen van plagiaat redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen. De examencommissie heeft aan appelland en de twee medestudenten dezelfde sanctie opgelegd. Niet ter discussie staat dat appelland het plagiaat niet feitelijk heeft gepleegd. Verder is vast komen te staan dat het geplagieerde gedeelte moeilijk als zodanig is te herkennen, omdat ook de bronvermeldingen in de geplagieerde tekst letterlijk zijn overgenomen. Ter zitting van het College is gebleken dat de plagiaatscanner Turnitin, die door docenten van de Vrije Universiteit wordt gehanteerd, niet beschikbaar is voor studenten van de universiteit. Appelland heeft tezamen met de twee medestudenten het concept-werkstuk via een online plagiaatscanner gecontroleerd. Dergelijke online plagiaatscanners zijn minder gedetailleerd dan de plagiaatscanner Turnitin. Deze plagiaatscanner kan - anders dan de door appelland gebruikte scanner - wel herkennen of passages waarin correcte bronvermeldingen staan, uit een ander brondocument afkomstig zijn. Enkel op basis van de online plagiaatscanner heeft appelland dus niet met zekerheid kunnen vaststellen dat sprake was van plagiaat. De controle via de online plagiaatscanner leverde een percentage op van 21% overlap met teksten uit andere bronnen. Appelland heeft gesteld dat de vakdocent bij aanvang van de opdracht aan studenten had meegedeeld dat een percentage van 20% normaal is. Hij vond de score van 21% daarom niet alarmerend. Het CBE heeft de stelling dat de vakdocent een percentage van 20% zou hebben genoemd, onvoldoende ontkracht. Het College ziet ook anderszins geen aanknopingspunten om deze stelling in twijfel te trekken. Gelet hierop is het College van oordeel dat appelland de plagiaatscore van 21% op zichzelf niet alarmerend heeft hoeven achten. Appelland heeft naar aanleiding van de plagiaatscore nader overleg gevoerd met de twee medestudenten en hen bevraagd op mogelijk plagiaat. De twee medestudenten hebben appelland vermeld geen plagiaat te hebben gepleegd. Het College is - gelet op deze inspanningen die appelland heeft verricht en gezien de gevolgen die de sanctie voor appelland heeft - van oordeel dat de examencommissie onvoldoende heeft gemotiveerd waarom aan appelland dezelfde sanctie is opgelegd als aan de medestudent die het plagiaat feitelijk heeft gepleegd. Het CBE heeft dit niet onderkend. De grond slaagt in zoverre.

2.5. Het beroep is gegrond. De beslissing van 13 mei 2019 dient te worden vernietigd. Doende hetgeen het CBE had moeten doen, zal het College het administratief beroep van appelland gegrond verklaren, de beslissing van de examencommissie van 14 februari 2019 vernietigen en de examencommissie opdragen een nieuwe beslissing te nemen naar aanleiding van het geconstateerde plagiaat.

2.6. Het CBE dient op na te melden wijze in de proceskosten te worden veroordeeld.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt de beslissing van het college van beroep voor de examens van de Vrije Universiteit van 13 mei 2019;
- III. verklaart het administratief beroep gegrond;
- IV. vernietigt de beslissing van de examencommissie van 14 februari 2019;
- V. draagt de examencommissie op een nieuwe beslissing te nemen naar aanleiding van het geconstateerde plagiaat;
- VI. bepaalt dat deze uitspraak in de plaats treedt van de beslissing van 13 mei 2019;
- VII. veroordeelt het college van beroep voor de examens van de Vrije Universiteit tot vergoeding van de bij appelland in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.024,00 (zegge: duizendvierentwintig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

- VIII. gelast dat het college van beroep voor de examens van de Vrije Universiteit aan appellant het door hem betaalde griffierecht voor de behandeling ter hoogte van € 47,00 (zegge: zevenenveertig euro) vergoedt.

Deze uitspraak is gedaan door mr. H. Troostwijk, voorzitter, en mr. H.G. Lubberdink en mr. A.J.C. de Moor-van Vugt, leden, in tegenwoordigheid van mr. F.S.N. Nasrullah-Oemar, als secretaris.